

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: 29000–105/902- /2012. RP.
Előadó: dr. Oletics Zsolt r. alezredes
Telefon: 06 (1) 462-7506

Tárgy: alapvető jogot sértő
rendőri intézkedés
elleni panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a panaszos által benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárásban – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Panasztestület) 17/2013. (II. 6.) számú állásfoglalása megállapításaira – a panasznak az előállítás időtartama tekintetében

helyt adok,

minden más vonatkozásban a panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. §-ának (1) bekezdés *a*) pontjára és (2) bekezdésére, valamint 109. §-ának (1) bekezdés *a*) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál – a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróságnak címezve (1539 Budapest, Pf.: 632.) – a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni, illetve azt a fenti határidőn belül a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bírósághoz is be lehet nyújtani. (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése, 326. § (7) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés *a*) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Budapest rendőrfőkapitánya
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A panaszos panasszal élt a 2012. július 29-én 16:20 óra körüli időben a budapesti Kossuth téren vele szemben fogatosított elfogás és előállítás rendőri intézkedés ellen. Igazoltatását követően előállították a Budapesti Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: BRFK) V. kerületi Rendőrkapitányságra (a továbbiakban: Rendőrkapitányság), ahol 20:45 óráig korlátozták személyes szabadságában.

Elmondása szerint cselekménye, amely miatt az intézkedést fogatosították az alábbi volt.

Egy bejelentett rendezvény végén leültek József Attila szobra elé, és egyszerre felmutattak egy-egy szórólapot, amelyen József Attila, Che Guevara képmása és egy vörös csillag volt látható. A beadványában a panaszos hangsúlyozta, hogy önkényuralmi propagandát nem folytattak, totalitárius politikai rendszereket nem dicsőítettek. A „néma akció” mintegy 30 másodpercig tartott, amíg a fotók elkészültek. Ezután a szórólapokat eltették. Semmiféle rendbontás nem volt, és a rendőröket arra kérték, hogy az adataikat vegyék fel. Közölték, hogy vállalják a cselekedetüket, ugyanakkor kérték, hogy ne állítsák elő sem őt sem társait. Az igazoltatást követően a rendőrök közölték, hogy mindenképpen elő kell állítani őket, és a szórólapokat is lefoglalták. A panaszos meglátása szerint csupán véleménynyilvánításhoz való jogát gyakorolta, ezért a rendőri intézkedés szükségtelen és aránytalan volt.

A beadványban foglaltak szerint a panaszos sérelmezi:

- a rendőri intézkedés, igazoltatás jogalapját,
- az előállítás tényét, jogalapját és időtartamát.

II.

A Panasztestület az előállítás időtartama miatt a személyes szabadsághoz fűződő alapjoga súlyos sérelmét állapította meg, míg a panasz más pontjai vonatkozásában alapjog sérelmét nem tartotta megállapíthatónak. Erre tekintettel hatásköröm és illetékességem az Rtv. 92. § (1) bekezdésén, valamint az Rtv. 93/A. § (6) és (7) bekezdésén alapul.

III.

A vizsgálat során az alábbi bizonyítékokra tekintettel állapítottam meg a döntésem alapjául szolgáló tényállást:

- a panasz és kiegészítése (1-1 lap);
- átvételi elismervény megnevezésű irat (1 lap);
- rendezvény bejelentő nyilatkozat (1 lap);
- hivatalos feljegyzés című irat (2 lap),
- a Rendőrkapitányság vezetőjének 01050-10079/2012. számú átírat (5 lap),
- a 01050/11729/2012. számú jelentés elfogás végrehajtásáról (2 lap),
- a 01050/11729/2012. számú igazolás előállításról (1 lap),
- határozat, illetve jegyzőkönyv lefoglalásról (2-2 lap).

1. A rendőri fellépés jogalapja:

Az Rtv. 13. § (1) és (2) bekezdése szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van. A rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni.

A hivatalos feljegyzés elnevezésű irat alapján megállapítható, hogy a bejelentő közölte a vélhetően ötágú vöröscsillag viselésének szándékát.

A Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény (a továbbiakban: Btk.) 269/B. § (1)-(3) bekezdései szerint, „*Aki horogkeresztet, SS-jelvényt, nyilaskeresztet, sarló-kalapácsot, ötágú vöröscsillagot vagy ezeket ábrázoló jelképet*

a) terjeszt;

b) nagy nyilvánosság előtt használ;

c) közszemlére tesz;

ha súlyosabb bűncselekmény nem valósul meg, vétséget követ el, és pénzbüntetéssel büntetendő.

(2) Nem büntethető az (1) bekezdésben meghatározott cselekmény miatt, aki azt ismeretterjesztő, oktatási, tudományos, művészeti célból vagy a történelem, illetve a jelenkor eseményeiről szóló tájékoztatás céljából követi el.

(3) Az (1)-(2) bekezdés rendelkezései az államok hatályban lévő hivatalos jelképeire nem vonatkoznak.”

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése szerint „*A rendőr a feladata ellátása során*

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani, valamint

b) az igazoltatott személyt - annak választása szerint - lakcímének, tartózkodási helyének a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel.”

A bejelentés alapján tehát a rendőrség kellő jogalappal tartózkodott a helyszínen és kezdeményezett intézkedést, hiszen a panaszos magatartása, azaz az ötágú vöröscsillagot ábrázoló papírlap felmutatása közterületen kimerítette a Btk. 269/B. §-ba foglalt tényállást, amely miatt a rendőr az Rtv. idézett rendelkezései szerint köteles volt intézkedni, és jogosult volt a vélt elkövetőket igazoltatni. A panasz ezért e részében alaptalan.

2. Az előállítás ténye, jogalapja és időtartama:

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése szerint a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja.

Az Rtv. 33. § (1) bekezdés *a*) pontja alapján a rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek.

A Btk 269/B. § (2) és a (3) bekezdésben meghatározza az e szakaszra vonatkozó büntethetőséget kizáró speciális okokat. A (2) bekezdésben meghatározott kizáró okok az alanyi oldalon bizonyos célzat fennállását minősíti büntethetőséget kizáró oknak. A célzat az elkövető tudatában létezik, így annak helyszíni tisztázása, azaz a bűncselekmény gyanújának kizárása ezek tekintetében a rendőrtől nem várható. A (3) bekezdésbe foglalt kizáró okok pedig a külvilágban egyértelműen megállapítható tárgyiasult kizáró okok, az államok hatályos jelképei. Tekintettel arra, hogy József Attila és Che Geuara arcképmása együtt egy vörös csillaggal, az általános műveltség szintjén nem tekinthető a jelenleg hatályos egyetlen állam jelképének sem, ezért e büntethetőséget kizáró okra a rendőrök nem következtethettek. Ezért az eljáró rendőrök részéről még a rosszhiszemű, részrehajló intézkedés sem merülhetett fel.

Az előállításra vonatkozó fent idézett rendelkezés alkalmazása során a rendőr az intézkedéskor tapasztalható tényekre tekintettel dönt. Ilyen esetekben az előállításhoz a törvényben megkövetelt bűncselekmény gyanúja nem éri, nem is érheti el a büntetőjogi felelősség megállapításához szükséges megalapozottság szintjét. Azaz amennyiben az intézkedés során a rendőr számára komolyabb mérlegelés nélkül megállapítható, hogy az intézkedés alá vont személy magatartása a tapasztalt körülmények alapján a bűncselekmény lehetőségét nyilvánvalóan felveti, ez kellő alapot szolgáltat az előállításra. A rendőrök a Btk. hivatkozott rendelkezésébe ütköző bűncselekmény gyanúját észlelték, ugyanakkor a büntethetőséget kizáró speciális okok egyike sem merült fel számukra tapasztalható módon ezért jogszerűen jártak el, amikor a láthatóan bűncselekmény elkövetésén tetten ért személyekkel szemben az Rtv. 33. § (1) bekezdés *a*) pontját alkalmazták. A törvény e rendelkezése a rendőr számára az előállítás alkalmazását kötelezővé teszi, ezért annak arányossági szempontú mérlegelése szóba sem jöhetett. Ezt a rendőrök a panaszos elmondása szerint közölték is vele. Az előállítás ténye és jogalapja tekintetében a panasz ezért megalapozatlan.

Az előállítás időtartama vonatkozásában az alábbiakat állapítottam meg. A panaszos elmondása és az előállítás időtartamáról kiállított igazolás egybehangzó abban a vonatkozásban, hogy a panaszost 2012. július 29-én 16:20 órától 2012. július 29-én 20:45 óráig tartották fogva előállítás keretében. A Rendőrkapitányság vezetője átiratában közölte, hogy a panaszostól a kezében tartott papírlapot 2012. július 29-én 20:35 órától 2012. július 29-én 20:40 óráig lefoglalták. Ezen kívül vele szemben más eljárási cselekményt – így például kihallgatást – nem foganatosítottak.

A hivatalos feljegyzés elnevezésű iratban az azt készítő r. hadnagy rögzítette, hogy a rendezvény bejelentőjét előzetesen figyelmeztette, hogy a hatályos jogszabályok szerint a „*vörös csillag használata*” büntetőjogilag tilalmazott. A feljegyzés szerint erre a bejelentő azt válaszolta, hogy ismeretei szerint a Kúria 2012. július 10-én egy adott büntetőügyben bűncselekmény hiányában felmentett egy személyt, mivel az elmarasztalás „*nemzetközi jogszabályba ütközik*”. Ezért a rendezvény bejelentőjének „*véleménye szerint jogszerűen fognak vörös csillagot viselni a rendezvényen*”. A hivatalos feljegyzés tanulsága szerint tehát a rendőrség illetékes szerve 2012. július 24-én értesült arról, hogy a bejelentett rendezvényen a résztvevők közül többen nagy valószínűséggel ótágú vörös csillagot fognak viselni, azaz bűncselekmény törvényi tényállását készülnek kimeríteni.

Mindezek alapján az illetékes rendőri szervnek mintegy 5 nap állt rendelkezésre, hogy az esetleges jogsértő cselekményt elkövetővel szemben lefolytatandó és szükséges eljárási cselekmények tárgyi és személyi feltételét megteremtse.

Előre nem látható körülmény, így műszaki ok, vagy az előállítottaknak a vártnál lényegesen nagyobb száma az országos rendőrfőkapitány következetes gyakorlata szerint olyan, a rendőrség érdekkörén kívül felmerülő körülmény, amelyet a szükségesség-arányosság értékelése szempontjából a rendőrségnek nem ró fel. A Rendőrkapitányság vezetője azonban nem adta annak okszerű magyarázatát, hogy a büntetőeljárás hatálya alá tartozó – néhány percet igénylő – egyetlen eljárási cselekményt miért az előállítás 5. órájában, a szabadítást megelőző percekben hajtották végre a panaszos vonatkozásában.

Ilyen objektív körülmény hiányában a jogszerűen fogantatott előállítás időtartama az Rtv. 15. § (1) bekezdésébe és az Rtv. 33. § (3) bekezdésébe foglalt arányosság követelményének nem felelt meg, ezért a panasz e tekintetben megalapozott.

Mindezek alapján a rendelkező részben foglaltak szerint döntöttem.

IV.

A Panasztestület hivatkozott állásfoglalásában tett valamennyi megállapításával egyetérték.

Határozatom az alábbi jogszabályokon alapul:

- Magyarország Alaptörvénye IV. cikke, VI. cikk (2) bekezdése, VIII. cikke, IX. cikke valamint XXIV. cikke;
- a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 326. § (7) bekezdése, 330. § (2) bekezdése;
- a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 100. § (1) bekezdés *a*) pontja valamint a (2) bekezdése, a 109. § (1) bekezdés *a*) pontja;
- a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) és (2) bekezdései, 15. § (1) bekezdése, 29. § (1) bekezdés *a*) pontja, 33. § (1) bekezdés *a*) pontja és (3) bekezdése, 92. § (1) bekezdése, a 93/A. § (6), (7) és (9) bekezdései;
- a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 269/B. §-a.

Budapest, 2013. április „ „

**Papp Károly r. vezérőrnagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**